

BÀI 3 THẨM TRANG TRÍ VỚI HOẠ TIẾT TRỐNG ĐỒNG

MỤC TIÊU

Sau bài học, HS:

- ▶ Chỉ ra được cách vận dụng nguyên lí lặp lại, cân bằng và nhịp điệu trong trang trí thảm hình vuông.
- ▶ Trang trí được thảm hình vuông với họa tiết trống đồng.
- ▶ Phân tích được nhịp điệu và sự cân bằng trong bài vẽ. Có ý thức giữ gìn nét đẹp di sản nghệ thuật của dân tộc.

CHUẨN BỊ

- ▶ HS: Giấy vẽ, màu vẽ, bút chì, tẩy, hình họa tiết trên trống đồng.
- ▶ GV: Hình ảnh họa tiết trên trống đồng và một số bài trang trí thảm hình vuông; một số thảm có hình dạng cơ bản được trang trí.

HĐ 1 KHÁM PHÁ

Khám phá cách trang trí thảm.

Nhiệm vụ của GV:

Tạo điều kiện để HS nhận biết hình thức, nguyên lí sắp xếp các họa tiết trên thảm, màu sắc của các họa tiết và tương quan sắc độ giữa màu họa tiết và màu nền.

Gợi ý cách tổ chức:

– Hướng dẫn HS quan sát một số hình ảnh thảm, sản phẩm thảm do GV chuẩn bị hoặc trong SGK *Mĩ thuật 6* trang 55, thảo luận và chia sẻ cảm nhận về hình thức, nguyên lí sắp xếp họa tiết trên thảm, về màu sắc, tương quan sắc độ giữa màu họa tiết và màu nền.

– Nêu câu hỏi gợi ý để HS tư duy và trả lời.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Cách sắp xếp các họa tiết trên mỗi sản phẩm thảm dựa theo nguyên lí tạo hình nào?
- Hình, màu, đậm nhạt của họa tiết trên các sản phẩm thảm có điểm gì giống và khác nhau?
- Sắc độ màu của họa tiết so với màu của nền như thế nào?
- ...?

Bài 3 THẨM TRANG TRÍ VỚI HOẠ TIẾT TRỐNG ĐỒNG

YÊU CẦU CHUẨN BỊ

- Chỉ ra được cách vận dụng nguyên lí lặp lại, cân bằng và nhịp điệu trong trang trí thảm hình vuông.
- Trang trí được thảm hình vuông với họa tiết trống đồng.
- Phân tích được nhịp điệu và sự cân bằng trong bài vẽ. Có ý thức giữ gìn nét đẹp di sản nghệ thuật của dân tộc.

CHUẨN BỊ

Giấy vẽ, màu vẽ, bút chì, tẩy, hình họa tiết trên trống đồng.

1 Khám phá cách trang trí thảm

Quan sát hình và cho biết:

- Họa tiết được sử dụng để trang trí thảm.
- Nguyên lí sắp xếp họa tiết trên thảm.
- Cách sử dụng màu sắc, đậm nhạt.

Ảnh: shutterstock.com

55

Tóm tắt để HS nhận biết

Nguyên lí sắp xếp họa tiết trong trang trí thảm là lặp lại, xen kẽ, đối xứng hoặc không đối xứng. Các họa tiết giống nhau thường được vẽ cùng màu, cùng độ đậm nhạt.

HOẠT ĐỘNG 2 KIẾN TẠO KIẾN THỨC - KĨ NĂNG

Cách trang trí thảm hình vuông.

Nhiệm vụ của GV:

Tạo cơ hội cho HS quan sát và thảo luận để nhận biết được cách trang trí thảm hình vuông.

Gợi ý cách tổ chức:

- Yêu cầu HS quan sát hình ở trang 56 SGK *Mĩ thuật 6* để nhận biết cách trang trí thảm hình vuông.

- Vẽ minh họa một số cách bố cục hình mảng khái quát để HS hiểu rõ hơn về nguyên lý lặp lại, xen kẽ, cân bằng, đối xứng,... trong trang trí thảm hình vuông.

- Nêu câu hỏi gợi ý để HS suy nghĩ, thảo luận.

- Gợi ý để HS nhắc lại và ghi nhớ các bước thực hiện trang trí thảm hình vuông.

CÂU HỎI GỢI MỞ

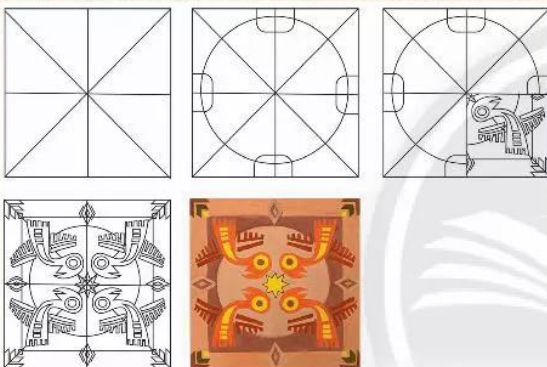
- Trang trí thảm hình vuông thường vận dụng nguyên lý tạo hình gì?
- Các họa tiết trang trí trên thảm hình vuông thường đối xứng qua các đường trục nào?
- Hình họa tiết nên vẽ như thế nào để tạo sự chính xác, cân bằng ở các vị trí giống nhau về tỉ lệ và hình mảng?
- Trong trang trí thảm hình vuông, màu sắc thường được sử dụng như thế nào để tạo sự hài hòa, cân bằng và có điểm nhấn?
- ...?

Tóm tắt để HS ghi nhớ

Cách sắp xếp các họa tiết theo nguyên lý cân bằng đối xứng qua trục có thể vận dụng trong trang trí các hình cơ bản.

2 Cách trang trí thảm hình vuông

Quan sát hình và nêu cách trang trí thảm theo nguyên lý lặp lại và cân bằng.

1. Xác định kích thước hình vuông và kẻ các đường trục để tạo những mảng đối xứng qua tâm.
2. Xác định các mảng và vị trí đặt họa tiết.
3. Vẽ họa tiết cho một góc vuông rồi cân hình vào các mảng theo vị trí đã xác định.
4. Vẽ thêm chi tiết tạo nhịp điệu trong bố cục thảm hình vuông.
5. Vẽ màu tạo hoà sắc, đậm nhạt cho hình trang trí.

Cách sắp xếp các họa tiết theo nguyên lý cân bằng đối xứng qua trục có thể vận dụng trong trang trí các hình cơ bản.

HO 3 LUYỆN TẬP - SÁNG TẠO

Trang trí thảm với hoạ tiết trống đồng.

Nhiệm vụ của GV:

Hướng dẫn HS thực hành trang trí thảm hình vuông với hoạ tiết trống đồng.

Gợi ý cách tổ chức:

- Khuyến khích HS quan sát hình mẫu để nhận biết cách tạo điểm nhấn, mảng chính, mảng phụ và tạo tính cân bằng trong trang trí thảm.
- Hướng dẫn HS quan sát, lựa chọn hoạ tiết trên trống đồng và chia sẻ ý tưởng về cách thực hiện trang trí thảm hình vuông.
- Gợi mở để HS suy nghĩ và có ý tưởng lựa chọn cách thể hiện.

CÂU HỎI GỢI MỞ

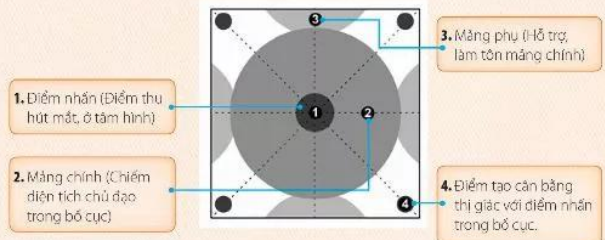
- Điểm nhấn ở tâm hình vuông có tác dụng gì?
- Diện tích của mảng chính và mảng phụ trong hình vuông có gì khác nhau?
- Em hiểu như thế nào là điểm tạo cân bằng? Hãy chỉ ra điểm tạo cân bằng trên hình vuông.
- Thảm thảm em trang trí có công dụng gì?
- Em trang trí thảm hình vuông theo dạng thức nào? Đối xứng qua trục hay đối xứng qua tâm?
- Em sử dụng những hoạ tiết nào để trang trí thảm hình vuông? Hoạ tiết đó có điểm gì đặc biệt?
- Em sử dụng nguyên lí nào để sắp xếp hoạ tiết trên thảm hình vuông?
- Hoạ tiết phụ là hình gì? Hoạ tiết phụ thường ở vị trí nào trên thảm?
- Màu sắc, đậm nhạt được sử dụng trên thảm như thế nào? Em thể hiện độ đậm nhạt ở những vị trí nào trên thảm để tạo nên nhịp điệu?
- ...?

Lưu ý HS!

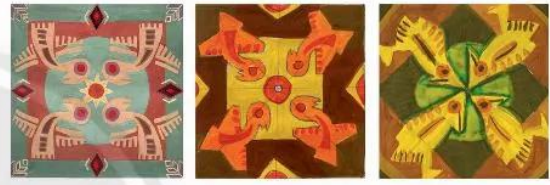
Không nên sử dụng quá nhiều màu khi trang trí thảm hình vuông.

3 Trang trí thảm với hoạ tiết trống đồng

- Quan sát hình để nhận biết cách tạo điểm nhấn, mảng chính, mảng phụ và cách tạo tính cân bằng trong trang trí thảm.

- Hình dung công dụng, chất liệu của tấm thảm sẽ trang trí.
- Chọn hoạ tiết yêu thích trên trống đồng để trang trí thảm.
- Thực hiện trang trí thảm theo ý thích.

Sản phẩm của học sinh:

1. Hồ Lê (Hà Nội), Trang trí thảm hình vuông, màu gouache.
2. Đoàn Nghi (Hà Nội), Trang trí thảm hình vuông, màu nước.
3. Minh Khôi (Hà Nội), Trang trí thảm hình vuông, màu nước.

Lưu ý!

Không nên sử dụng quá nhiều màu khi trang trí thảm hình vuông.

57

HO 4 PHÂN TÍCH - ĐÁNH GIÁ

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ.

Nhiệm vụ của GV:

Tổ chức cho HS trưng bày, giới thiệu, phân tích và chia sẻ cảm nhận về nguyên lí lặp lại, cân bằng, nhịp điệu của hoạ tiết, đường nét, màu sắc, ... có trong thảm hình vuông.

Gợi ý cách tổ chức:

- Hướng dẫn HS trưng bày, giới thiệu sản phẩm và phân tích, chia sẻ cảm nhận về:
 - + Bài trang trí thảm hình vuông yêu thích.
 - + Cách chia mảng và sắp xếp hoạ tiết trong mảng.
 - + Đường nét và hoạ tiết.

4 Trưng bày sản phẩm và chia sẻ

Nêu cảm nhận và phân tích:

- Bài vẽ em yêu thích.
- Cách sắp xếp hoạ tiết, màu sắc, đậm nhạt tạo nhịp điệu trong bài vẽ.
- Nét, hình, màu thể hiện sự cân bằng, đối xứng và tương phản trong bài vẽ.

5 Tìm hiểu các dạng thức trang trí cân bằng và đối xứng trong cuộc sống

- Quan sát và chỉ ra các dạng thức trang trí cân bằng, đối xứng có trong mỗi hình dưới đây.

- Chia sẻ dạng thức trang trí cân bằng, đối xứng trong cuộc sống mà em biết.

Ảnh: Phạm Anh Kim

Trang trí theo nguyên lí cân bằng, đối xứng được ứng dụng rất đa dạng, phong phú, tạo nét đẹp thẩm mỹ trong nhiều lĩnh vực của cuộc sống.

58

- + Màu sắc và đậm nhạt.
- + Sự cân bằng và nhịp điệu tạo nên từ hoạ tiết, màu sắc, đậm nhạt,...

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Em thích bài trang trí thẩm nào? Vì sao?
- Cách chia mảng và sắp xếp hoạ tiết trong mảng như thế nào?
- Hoạ tiết, đường nét, màu sắc và đậm nhạt được thể hiện như thế nào trong bài vẽ?
- Em có cảm nhận như thế nào về nhịp điệu tạo nên từ hoạ tiết trống đồng thể hiện trong bài vẽ?
- ...?

HOẠT ĐỘNG 5 VẬN DỤNG - PHÁT TRIỂN

Tìm hiểu các dạng thức trang trí cân bằng và đối xứng trong cuộc sống.

Nhiệm vụ của GV:

Khuyến khích HS quan sát và tìm hiểu về các dạng thức trang trí cân bằng, đối xứng trên các sản phẩm ứng dụng trong cuộc sống.

Gợi ý cách tổ chức:

Yêu cầu HS quan sát hình ở trang 58 SGK *Mĩ thuật 6* để tìm hiểu các dạng thức trang trí và nguyên lí sắp xếp đường nét, màu sắc của hoạ tiết trên các sản phẩm ứng dụng trong đời sống.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Các sản phẩm nào trong đời sống thường ứng dụng trang trí hình vuông?
- Mỗi sản phẩm đó được trang trí theo dạng thức cân bằng, đối xứng nào?
- Đường nét, màu sắc, đậm nhạt của hoạ tiết trên sản phẩm thể hiện sự hài hoà, đa dạng như thế nào?
- ...?

Tóm tắt để HS ghi nhớ

Trang trí theo nguyên lí cân bằng, đối xứng được ứng dụng rất đa dạng, phong phú, tạo nét đẹp thẩm mỹ trong nhiều lĩnh vực của cuộc sống.